

MOME MIRU

Ivo Šimunović*

Kako smo ustrojavali Sigurnosno-izvještajnu službu na području Južnog bojišta

Kada vam umre prijatelj do koga vam je izuzetno stalo, kada ga upoznate u najtežim trenucima početka srpsko-crnogorske agresije na jug Hrvatske, čovjeka koji nije prezao od toga da izloži svoj život pogibelji daleko od svog doma i obitelji a da to od njega nitko nije tražio ni očekivao, zasigurno se zapitate koji su to porivi da netko tko se nije trebao izlagati pogibelji dođe u jeku agresije na Dubrovnik. Zašto? Vrlo brzo dođete do odgovora. Domoljublje. Takav je bio Miroslav Tuđman.

---

* Ivo Šimunović rođen je 1950. u Dubrovniku gdje je diplomirao ekonomiju. Do početka rata radio u putničkoj agenciji Atlas kao direktor Cestovnog prometa. Dragovoljac je Domovinskog rata od 28.08.1991.g i jedan od organizatora obrane Dubrovnika. U Zapovjedništvu obrane Dubrovnika bio je dozapovjednik i načelnik SIS-a a u Zapovjedništvu obrane Dubrovnika i Južnog bojišta časnik za vezu i načelnik SIS-a Južnog bojišta te operativni djelatnik SIS-a MORH. Pukovnik je HV-a. Jedini je časnik HV-a s Južnog bojišta svjedok na suđenju Slobodanu Miloševiću pred Međunarodnim kaznenim sudom u Den Haagu. Po završetku rata privatni je poduzetnik.

Bilo je puno ljudi koji su odlazili iz Dubrovnika iz raznoraznih pobuda a najviše iz straha za vlastiti život sebe i obitelji, a s druge strane one odvažne i hrabre, koji su dolazili u odori HV da pomognu u obrani Dubrovnika, bez obzira na posljedice. Istina, bili su rijetki. Jedan od njih je bio i Miroslav Tuđman, koji je u odori HV došao među prvima, da pomogne u organizaciji i ustroju obrane Dubrovnika.

Za razliku od ostalih „domoljuba“ koji su se skrivali iza raznoraznih stožera, samo da ne obuku odoru i uzmu pušku u ruke, prepuštajući to nekim drugima, razmišljajući da se, ako padne Dubrovnik, njima ništa ne će dogoditi.

Kada su mi javili da je u zapovjedništvo stigao Miroslav Tuđman i da se želi sastati sa mnom, u prvi tren mi nije bilo jasno što on to čini među nama, dio naših odlazi ne birajući sredstva samo da se maknu iz kotla Dubrovnika a sada mi dolazi sin predsjednika da me ometa u planiranim zadaćama i što on tu u stvari radi.

Svašta mi je u tim trenucima prolazilo kroz glavu. Toga sam trenutka bio u obradi naša dva sugrađanina, koji su se preko noći od uglednih dubrovačkih poslovnjaka pretvorili u trgovce oružja i nama koji branimo i njihov dom, nudili prodaju oružja i streljiva, svjesni da ništa nemamo.

U tom trenutku na vratima sam ugledao visokog markantnog vojnika, bez ikakvih činova, koji mi je prilazio i kroz kojega sam vidio lik čovjeka poznatog mi likom, hodom ali puno mlađeg. Nakon rukovanja i predstavljanja zapitao sam se što on tu radi, zašto je došao u Dubrovnik pod granatama, koja je njegova zadaća i sto drugih pitanja koje sam u tom trenutku promislilo.

Sa svojim blagim tonom, netipičnim za tako krupnog čovjeka u odori HV, objasnio mi je svrhu svog dolaska u Dubrovnik. Dok me je on svojim mirnim tonom upućivao u problematiku svog dolaska cijelo vrijeme sam razmišljao zašto baš on, zar nema nikog drugoga iz Zagreba ili Splita da dođe po istoj zadaći a ne predsjednikov sin.

Poslije prvobitnog šoka morao sam prihvatiti da ispred mene sjedi sin hrvatskog predsjednika u odori HV bez ikakva čina, a vjerojatno ga ima i zasigurno je veći od moga, no ničim nije pokazivao svoju nadređenost meni kao sugovorniku.

Razlog njegova dolaska bila je pomoć u ustrojavanju Sigurnosne Informativne Službe koja je tada bila u povojima, kako bi na samom početku agresije na Hrvatsku na pravi način oformili službu koja ima zadaću da prvenstveno prati i otkriva rad obavještajnih i kontraobavještajnih službi i pojedinaca prema HV, kojima je Dubrovnik bio stjecište svih događanja u bivšoj državi i koji su i dalje bili aktivni i radili za svoje države.

Pošto je došao prvo kod mene u ured smatrao sam da se trebamo javiti zapovjedniku Nojku Marinoviću i prenijeti mu razloge dolaska Miroslava Tuđmana. Na sastanku smo shvatili da nismo ostavljeni sami sebi, nego da nam napokon netko iz Zagreba po liniji HV pruža potporu svojim prisustvom i svojim kompetencijama vezanim za naše vojne zadaće. Nismo htjeli opterećivati Marinovića s našom problematikom jer je on bio usredotočen na prvu liniju bojišnice koja se iz dana u dan mijenjala.

S Miroslavom Tuđmanom sam se brzo usuglasio oko trenutne situacije u okruženom Dubrovniku, o ciljevima i zadaćama moga daljnjeg rada. Tada počinje naše iskreno prijateljstvo i od tada je on za mene bio samo Miro, moj veliki prijatelj.

Mislio sam da nikada neću doći u situaciju da bilo što pišem o svom radu u tom razdoblju svoga života ali prerana smrt moga Mira obvezala me je da napišem par crtica o našem zajedničkom radu i njegovoj privrženosti kako stvaranju Hrvatske tako i održivosti i formiranju Republike Hrvatske u segmentu sigurnosno obavještajnog rada.

1991. godina

Dubrovnik prije rata, u Domovinskom ratu kao i danas je stjecište svih obavještajnih službi, kako istoka tako i zapada.

Kako sam u tom vremenu kontrolirao vojno-sigurnosne aspekte djelovanja svih stranih obavještajnih službi tj. njihovih aktera na području Dubrovnika, upoznao sam Mira s istima. Kako se radilo o ljudima s imenom i prezimenom, koji su bili involvirani u svakodnevnom životu Dubrovnika, vrlo je bilo teško u tom vremenu pratiti njihov rad. Na Mirovu sugestiju odvojili smo blokovsko praćenje njihova rada tj. na jednu stranu odvojili zapadne zemlje a na drugu stranu sve što je bilo okrenuto prema istoku, uključujući i Bliski istok.

Veliki problem bio je što su se isti infiltrirali u sve postojeće institucije društva. Takvi spavači su se probudili prije same agresije na Dubrovnik, s obje strane, i pokušavali prikupiti što više informacija o tada OSRH u samom njihovom začetku i ustroju. Takva djelovanja su nam bila najteža a čak smo ih imali i u vlastitim redovima.

Puno lakše je pisati o strancima i njihovim aktivnostima nego o našim sugrađanima na području bivše Općine Dubrovnik a pogotovo o onima koji su se brzo uključili u obnašanje političke vlasti. Njihova imena otići će zajedno sa mnom, jer njihova djeca i unuci ne trebaju nositi stigmom roditelja ili djedova.

U Mirovim naputcima i u njegovom učestalom dolasku u Dubrovnik dalo se naslutiti koliko je Dubrovnik značajan za Hrvatsku. Rezultati koje smo postizali u našem operativnom radu bili su prethodnica svih daljnjih akcija oko oslobođenja južnog djela Hrvatske.

Naše zajedničke procjene su tada bile samo na tragu kratkoročnog predviđanja događaja i ponašanja prisutnih inozemnih aktera, koje smo sistematski obradili. Oni su nam tada nesvjesno bili informatori događanja u okruženju.

Već tada me je Miro na sebi svojski način upoznao s trenutnim stanjem, kako se postaviti i procijeniti djelovanje stranih obavještajnih službi, tko su nam prijatelji, tko su promatrači a tko su nam neprijatelji. Ovih zadnjih je bilo najviše.

1992. godina

Godina kada je sve odlučeno ali sve ide po starom. Hrvatska je priznata, Dubrovnik i dalje u okruženju, oni koji bi nam trebali biti prijatelji još to nisu, a neprijatelj je još oko nas i s nama.

Mirovi dolasci nisu bili samo operativni, inzistirao je na obilasku prve crte bojišnice. Upozoravao sam ga na opasnosti ali bez koristi. Svaki put kad smo se približavali crti, bili smo pod neprijateljskom vatrom. Ništa ga nije moglo ni spriječiti ni nagovoriti da ne ide. U jednom takvom obilasku spasio mi je i život. Pripadnici postrojbi bi se iznenadili takvim posjetama, ali u isto vrijeme im je puno značilo i davalo im dodatnu nadu da nisu sami i da se država skrbi o njima. Miro je svojim likom, mirnoćom i pojavom unosio među borcima dodatnu snagu i energiju.

Spočitavao sam mu da on ne treba ići i izlagati se pogibelji, da je njemu mjesto u Zagrebu ali njegova

tvrdoglavost, upornost i mirnoća nisu ništa od toga prihvaćale. Pitao bi me koja je razlika između vojnika i njega: ako se oni mogu izložiti pogibelji, može i on.

U to vrijeme postavlja tezu o informacijskom ratištu i informacijskoj znanosti, što mi je tada bilo čudno prihvatiti. S jedne strane smo imali neprijatelja na čijem smo nišanu i koji nas neprestano granatira, a s druge strane, već u to vrijeme sofisticirane „prijatelje“ koji nam nisu bili prijatelji.

Vrlo brzo sam shvatio koliko je bio u pravu i koliko je bio ispred vremena.

Sa sjetom se sjećam neprospavanih noći koje su proticale u procjenama kako osoba tako i država koje su imale obavještajce u Dubrovniku i okruženju.

Nismo se previše bavili podacima tko je surađivao s agresorskom vojskom na privremeno okupiranom djelu tada Općine Dubrovnik, jer smo o njima sve znali. Bavili smo se onima iza zavjese koji su bili puno opasniji. Nažalost, imali smo ih i u svojim redovima.

Miro je bio moderator svih događanja oko oslobađanja bivše Općine Dubrovnik. Sa sjetom se sjećam naših zajedničkih sastanaka s generalom Bobetkom, analiza stanja pred oslobađanje Južnog bojišta, gdje gen. Bobetko pažljivo sluša Mira što i kako postupati s tada već prisutnim promatračima UN-a na Dubrovačkom području.

2021. godina

S mojim prijateljem Mirom puno sam prošao, puno naučio, vjerujem da sam mu puno stvari približio i da je naša povezanost u obrani i stvaranju države Hrvatske urodila velikim prijateljstvom.

Vjerujem da mu je ratna povezanost s Dubrovnikom, sve ono što je doživio i prošao u ratnom Dubrovniku, dalo ideju da Dubrovnik bude i stjecište izvještajnih službi te je u veljači 1999. godine postavio projekt časopisa National Security and the Future.

Ostat će u povijesti zabilježeno, zahvaljujući Miru, da su po prvi puta, i to u Dubrovniku, za istim stolom sjedili i razgovarali bivši zamjenici direktora CIA-e i KGB-a, što je tada bila svojevrsna senzacija. Hrvatska je u tom vremenu imala veliku šansu da se nametne i zadrži mentorstvo na tim ili sličnim događanjima. Nažalost, iz poznatih razloga to se nije održalo u tom obliku.

U narodu se kaže da se najveća prijateljstva rađaju u ratu između braće pod oružjem. Naše prijateljstvo je bilo takvo.

Dragi Miro, nastavit ćemo kad se vidimo.....